MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI

Seduta ta' l-24 ta' Frar, 2006

Citazzjoni Numru. 273/2005

A.

-vs-

B.

Il-Qorti;

Rat l-att tac-citazzjoni pprezentata fid-9 ta’ Awissu, 2005 li permezz taghha l-attur ippremetta:

Illi l-kontendenti zzewgu fir-Registru Pubbliku fis-27 ta’ Frar 1978, liema zwieg gie insinwat bin-numru 346/1978, skond kopja ta’ l-estratt taz-zwieg huwa anness, esebit u mmarkat bhala Dok. A;

Illi l-kontendenti sseparaw bonarjament permezz ta' kuntratt in Atti Nutar Henri Vassallo datat 9 ta' Marzu 1999;

Illi dan iz-zewg huwa vizzjat minhabba difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju, frodi dwar kwalita' essenzjali tal-parti l-ohra li tisfratta l-hajja matrimonjali u eskluzjoni pozittiva taz-zwieg jew ta' element fondamentali tieghu imputabbli unikament lill-konvenuta, ai termini ta' l-Artikolu 19(1)(b), (d), u (f) tal-Kapitolu 255 tal-Ligijiet ta' Malta;

Ghalhekk titlob lil din l-Onorabbli Qorti ghaliex m'ghandhiex:

1. tiddikjara u tiddeciedi li z-zwieg celebrat bejn il-kontendenti fir-Registru Pubbliku fis-27 ta' Frar, 1978 huwa null u bla effett fil-Ligi ai termini ta' l-Artikolu 19(1)(b), (d) u (f) tal-Kapitolu 255 tal-Ligijiet ta' Malta.

Bl-ispejjez kontra l-konvenuta li minn issa hija ingunta ghas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni ta' l-attur mahlufa u l-lista tax-xhieda.

Rat illi l-konvenuta ma ppresentatx in nota tal-eccezzjonijiet u ghalhekk baqghet kontumaci skond il-ligi.

Rat l-atti processwali.

Rat l-affidavit tal-attur.

Rat il-verbal tas-seduta tas-27 ta' Jannar, 2006 illi permezz tieghu l-kawza thalliet ghas-sentenza.

Ikkunsidrat;

Illi l-attur qed jitlob l-annullament taz-zwieg kontrattat bejn il-partijiet fis-27 ta' Frar, 1978 a bazi tal-artikolu 19 (1) (b), (d) u

(f) tal-Kapitolu 255 tal-Ligijiet ta' Malta. Il-konvenuta ma ressqitx provi u baqghet kontumacji; izda kif dejjem irritenew il-Qrati Maltin "*F'materja ta' zwieg illi huwa ta' ordni pubbliku, ma tistax taghmilha daqshekk facli li parti tirrepeti kliem il-ligi u l-parti l-ohra tammetti u b'hekk jirrendu z-ziewg annullabli bl-iktar mod facli u espedjenti. ... Hawn ma ahniex fil-kamp ta' kreditu likwidu jew responsabilita' ta' xi kollizjoni imma f'kamp l-iktar delikat u serju u l-Qorti ma tistax thalli nies li kappriccizoment wara xi zmien ta' zwieg jiddeciedu illi kellhom nuqqas ta' diskrezzjoni fuq iz-zwieg u meta jkollhom siehba jew sieheb iehor jergghu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirrizultaw verament ragunijiet ghall-annullament tieghu l-istess zwieg ghandu jigi annullat pero' dan ma ghandux ikun sabiex jigu akkomodati l-kapricci ta' dak jew l-iehor. Ghalhekk il-kawzali ghall-annullament ghandha tirrizulta cara u minghajr dubbju.*" (Anna Tonna vs Alexander Tonna deciza mill-Qorti tal-Appell fis-6 ta' Novembru, 1991).

L-artikoli citati mill-attur jirrigwardjaw;

19 (1) (b) – jekk il-kunsens ikun vizzjat minhabba zball fuq l-identita' tal-parti l-ohra;

19 (1) (d) – vizzju tal-kunsens ta' xi parti li jkun b'difett serju ta' diskrezzjoni fuq il-hajja mizzewga jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali taghha jew b'anomalija serja psikologika li taghmilha mpossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg;

19 (1) (f) – li l-kunsens ta' xi parti jkun inkiseb b'eskluzzjoni posittiva taz-zwieg jew xi element essenzjali tieghu, jew tad-dritt ghall-att taz-zwieg.

Mill-provi mressqa mill-attur il-Qorti assolutament ma jirrizultalha xejn fir-rigward tal-ewwel u t-tielet kawzali. Il-

Qorti jibqghalha tinvestiga ghalhekk jekk jikkonkorrux fatti li jwasslu biex tirrizulta t-tieni kawzali. L-attur wara li spjega kif iltaqa' mall-konvenuta sostna li huma zzewgu ghax kien l-iktar mezz konvenjenti biex hija tkun tista' tibqa' tghix Malta billi l-konvenuta hija ta' nazzjonalita' Franciza. Izzewgu bic-civil biss ghaliex hu ma kinux religjuzi u jghid li z-zwieg in effetti tfarrak kif twieled binhom sena wara.

Naturalment dwar x'gara wara z-zwieg, dan hu immaterjali ghall-kawza hlief biex jitfa' dawl fuq l-istat ta' fatt ta qabel iz-zwieg. L-attur ikompli jghid li l-konvenuta kellha problema tax-xorb u kienet gieli tnizzel zewg flixken inbid f'gurnata. Fl-1985 kienu gia' jghixu separati taht saqaf wiehed u sseparaw de facto fl-1993 u legalment fl-1999. Huwa jikkonkludi l-affidavit tieghu billi jghid li hemm hames ragunijet ghaliex iz-zwieg kien null u cioe;

1. Illi l-partijiet kienu zghar u immaturi meta zzewgu;

2. Il-konvenuta kienet temmen fid-divorzju u mhux li z-zwieg kien ghal dejjem.

3. Il-konvenuta kellha problemi ta' alkolizmu;

4. Iz-zwieg kien ta' konvenjenza biex il-konvenuta tibqa' tghix Malta;

5. Bil-mod kif agixxiet hija gia' kellha f'mohhha li ma tibqax fidila lejn l-attur.

Kif qalet il-Qorti tal-Appell fil-kawza Joseph Zammit vs Bernardette Zammit (27 ta' Jannar, 2006) ;

Irid mill-ewwel jigi senjalat principju fondamentali fil-ligi civili u cioe' li z-zwieg bejn il-kontendenti ghandu jkun presunt li jkun wiehed validu. Ghalhekk huwa dover assolut ta' kull parti

fil-kawza li taghmel prova sodisfacenti ta' l-allegazzjonijet rispettivi taghha dwar l-allegazzjoni u cioe' li z-zwieg huwa null ghaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega.

.. is-sub-inciz (d) fuq imsemmi jsemmi ukoll li z-zwieg ikun null jekk ikun affetwat b'anomalija psikologika serja u taghmilha impossibbli ghal dik il-parti li taqdi l-obligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg. Ta' min jenfasizza hawn li l-ligi taghna tirrikjedi li l-anomalija psikologika tkun tali li taghmilha mpossibbli u mhux semplicement difficli li wiehed jaqdi l-obbligazzjonijet essenzjali taz-zwieg jew inkella li jassumi l-istess obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg.

Kif qalet ukoll il-Qorti fil-kawza Nicholas Agius vs Rita Agius (25 ta' Mejju, 1995) *b'difett serju ta' diskrezzjoni tal-gudizzju l-legislatur ma riedx ifisser semplicement kwalsiasi stat ta' immaturita; li parti jew l-ohra fiz-zwieg tista' tkun fiha fil-mument li jinghata l-kunsens reciproku. Li kieku l-legislatur irrikjeda maturita' shiha u perfetta ftit jew addirittura ebda zwieg ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' discretio judicii hu kuncett guridiku intrinsikament marbut mal-kapacita' ta' parti jew ohra fiz-zwieg li taghti l-kunsens liberu u xjenti taghha ghar-rabta taz-zwieg.* F'dan is-sens gew decizi ukoll il-kawzi Angela Spiteri vs Joseph Spiteri (4 ta' Novembru, 1994), Robert Attard vs Josephine Attard (18 ta' Ottubru, 1995) u Janet Portelli vs Victor Portelli (14 ta' Awwissu, 1995).

Fil-kawza fl-ismijiet Mario Mizzi vs Maris Mizzi (15 ta' Novembru, 2005) il-Qorti tal-Appell ukoll qalet li *biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju irid ikun hemm l-inkapacita' psikika jjew kostituzzjonali (mhux necessarjament anomlaija psikologika fi-sens mediku) li wiehed jaghraf u jirrifletti jew li jiddecidi liberament (jigifieri minghajr impulsi interni li jkunu nehhew il-liberta tal-ghazla tal-persuna li tkun) fuq l-oggett tal-kunsens matrimonjali.*

Il-Qorti wara li hasbet fit-tul thoss li l-konvenuta billi gejja minn kultura diversa minn dik taghna, ma kellhiex il-*forma mentis* necessarja biex tidhol ghaz-zwieg *kif nikkoncepuh ahna u kif il-ligi tridu li jkun u cioe' indissolubbli.* Dan m'huwiex biss kuncett religjuz izda wiehed civili ukoll tant li l-ligi taghna ma tippermettix li z-zwieg jigi dissolt izda semmai dikjarat null. Ghalhekk anke jekk l-attur kien legger meta dahal ghaz-zwieg dan kien japplika aktar ghall-konvenuta minhabba r-raguni msemmija.

Ghal dawn il-mottivi il-Qorti tilqa' t-talba attrici u tiddikjara null iz-zwieg kuntrattat bejn il-partijiet fis-27 ta' Frar, 1978. L-ispejjes ikunu bla taxxa.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------